

AB - Türkiye Mutabakatı'nın 7. Yılına Dair Ortak Açıklama

18 Mart 2023'te, 2016 tarihli AB-Türkiye Mutabakatının 7. yıldönümüne varacağız. Türkiye 2016'dan bu yana, göçmenlerin Türkiye'de tutulması ve geri gönderilenlerin kabul edilmesi koşuluyla AB tarafından vaat edilen milyarlarca avro karşılığında bir sınır muhafızı rolü üstlendi. Beri yandan Türkiye bu pozisyonu vasıtasıyla göçmenleri bir tehdit ve gerektiğinde bir baskı mekanizması olarak AB'ye karşı kullanmaktan da geri durmadı.

6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'de meydana gelen depremlerin ardından Türkiye'deki göçmenlerin yaşam koşulları çok daha kötü bir hal almıştır. Yükselen ırkçılık, göçmenlere yönelik şiddet içeren saldırıları tetiklemiştir; sadece bu nedenle bile depremden etkilenen bölgeler göçmenler için güvenli olmaktan çok uzaktır. Deprem yardımlarının dağıtımında izlenen politikalar göçmenleri bu sisteminin dışında bıraktığından, göçmenler içme suyu veya barınma gibi temel ihtiyaçlara bile erişmekte zorlanmaktadır. Göçmenler, bölgede Arap dilli toplulukların mensuplarının alenen linç edilmesinde olduğu gibi, "yağmacı" olarak etiketlenme riskiyle karşı karşıya kalmış ve kalmaya da devam etmektedir. Bu arada, uluslararası sözleşmeler uyarınca göçmenleri korumakla yükümlü olan Türkiye Cumhuriyeti devletinin temsilcileri de alenen göçmen karşıtı söylemler kullanmakta ve ırkçı duyguları teşvik etmektedir. Bunun da ötesinde, depremden ve peşi ardı gelen linçten kurtulmayı başarmış göçmenler, kolluk kuvvetleri tarafından işkenceye maruz kalabilmektedir ve bu durum bölgede çalışan hukuk ve hak örgütleri tarafından rapor edilmiştir.

6 Şubat depremi Türkiye'de en az 10 şehri çok sert bir biçimde etkilemiştir. Bu şehirler aynı zamanda yerel nüfusa kıyasla en yüksek göçmen nüfus oranına sahip olan kentlerden bazılarıdır. Sosyoekonomik durumları nedeniyle zaten toplumun en kırılgan kesimlerinden birini oluşturan göçmenler, deprem sonrasında en çok mağdur edilen öznelerden biri haline gelmişlerdir. Daha depremin ikinci gününde, binlerce insan hala enkaz altında yaşam mücadelesi verirken, devlet kurumları ve göçmen karşıtı/ırkçı gündemleri olan siyasi parti temsilcileri tarafından yapılan spekülasyonlar ve yalan haberler, depremden sağ kurtulan göçmenleri açıkça tehdit etmiştir. Bu sırada devlet kurumları ve temsilcileri göçmenlerin güvenliğini sağlamak için herhangi bir önlem almadıkları gibi, göçmenlerin başka şehirlere hareket edebilmeleri için gerekli seyahat izinlerinin hazırlanması ve dağıtılması gibi gerekli adımları dahi atmakta geç kalmışlardır. Göçmenler, bu izinler olmadan kayıtlı oldukları şehirlerin dışına seyahat edemedikleri için, deprem felaketi sonrasında kendi kaderlerine terk edilmişlerdir. Mart ayının başında, gece sıcaklığının sıfırın altına düştüğü deprem bölgesinde hala çadır bulamayan insanların olması, Türkiye'nin ev sahipliği ettiği göçmen nüfusu koruma yükümlülüğünü yerine getirmekten ısrarla kaçındığını ortaya koymaktadır.

AB - Türkiye Mutabakatı'nın 7. Yılına Dair Ortak Açıklama

Sınırın diğer tarafında ise özellikle Yunan Sahil Güvenliği ve Frontex (AB Sınır Koruma Ajansı), hali hazırda devasa olan bütçelerini her yıl daha da arttırarak Avrupa Kalesi'nin duvarlarını daha da yükseltmekte ve göçmenleri Türkiye'ye geri iterek insanların hayatını riske atmaktadır. Yunanistan'da, Anadolu yarımadasına yakın adalar, sığınma başvurularına yönelik istisnai prosedür kurallarının geçerli olduğu 'sıcak noktalar' (hotspots) olarak tanımlanmaktadır ve göçmenlerin büyük bir kesimi bu adalara ayak bastıktan sonra sığınma başvuruları sonuçlanana kadar bu adalardan ayrılmaktan men edilmektedirler. Bu olguya paralel olarak Yunanistan'daki hakim politik söylev, göçmenleri Yunanistan'ın varlığına yönelik bir tehdit olarak göstermeye de devam etmektedir. Geri itmelere maruz kalmadan bu adalara ulaşmayı başaran göçmenler ise sığınma prosedürüne ve sağlık hizmetlerine erişimde zorluklarla karşılaşmakta ve şehir merkezlerinden uzakta açık hava hapishanesi olarak faaliyet gösteren kamplarda yaşamak zorunda bırakılmaktadır. Birçok göçmenin uluslararası koruma talebi, AB-Türkiye Mutabakatı gerekçe gösterilerek Türkiye'nin güvenli üçüncü ülke olduğu gerekçesiyle reddedilmekte, bu durum adaları terk edemeyen insanlar için koşulların gerçek bir hapishaneye dönüşmesine neden olmaktadır. Berî yandan AB-Türkiye Mutabakatı'nın ilanından bu yana Yunanistan'ın sınırlarında konumlanmış kamplarda tutsak kalan bir çok insan hayatını kaybetmiş, bu konuda Yunanistan makamları hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemiş ve göç politikalarında herhangi bir değişikliğe gitmemişlerdir. Dahası, Yunanistan'da halk, tıpkı Türkiye'de olduğu gibi medya ve siyasî ağlar tarafından göçmenlere karşı kışkırtılmaktadırlar. Aynı zamanda Yunanistan'da hükümetö göçmenleri ve göçmenlerle birlikte dayanışma içinde yaşayan veya beraber çalışan insanları kriminalize etmekte, bu insanlara karşı hakikatten uzak soruşturmalar açmakta ve onları delilden yoksun davalarla suçlamaktadır. Türkiye'de 'terörle mücadele' mevzuatının yaygın bir şekilde kullanılmasıyla iyice yerleşmiş olan korku iklimi, Yunanistan'da da göçmenlere ve onlarla birlikte çalışan ya da dayanışma içinde olan kişilere yönelik casusluk, kaçakçılık ve insan ticaretine ilişkin cezai hükümler uygulanarak yeniden üretilmektedir.

Biz aşağıda imzası bulunan örgütler, göçün dışsallaştırılması ve göçmenlerin ucuz işgücüne dönüştürülmesine vesile olan politikaların derhal durdurulması gerektiğini belirtir, ve göçmenlerin iç ve dış politikada bir koz olarak kullanılmasına karşı olduğumuzu beyan ederiz.

AB ile Türkiye ve hatta Kuzey Afrika ülkeleri arasında imzalanan göçmenlere yönelik benzer mutabakatların uluslararası hukuka aykırı olduğunun altını bir kez daha çizmek isteriz. Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi'nin taraflarının sorumluluklarını ihlal eden bu mutabakatlar derhal iptal edilmelidir.

AB - Türkiye Mutabakatı'nın 7. Yılına Dair Ortak Açıklama

Biz, aşağıda imzası bulunan kuruluşlar;

- AB-Türkiye Mutabakatı'nın yanı sıra diğer ülkelerle benzer saiklerle yapılan ve göçmenlerin AB'ye girişini engellemek üzere tesis edilen tüm benzer uluslararası anlaşmaların ve mutabakatların derhal feshedilmesini;
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde güvence altına alınan yaşam hakkı ve işkence yasağının sıklıkla ihlal edildiği Türkiye ve Yunanistan arasındaki geri itme uygulamalarının durdurulmasını ve mağdurlar için çözüm ve sağaltma mekanizmalarının ivedilikle hayata geçirilmesini;
- Göçmenlerin haklarını güvence altına alan, bu haklara saygı gösteren, göçmenlere insanlık onuruna uygun yaşam koşulları ve seyahat özgürlüğü sağlayan düzenlemelerin oluşturulmasını talep ediyoruz.

İmzacı Listesi;

Academics for Peace / Germany (Barış İçin Akademisyenler Almanya)
Adalet İçin Hukukçular / Lawyers for Justice
Agora Association Izmir (Turkey)
ASGI - Association for Juridical Studies on Immigration
Asociación Americana de Juristas
Association for Mutual Support and Solidarity with Migrants (Göçmen Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği) (Turkey)
Avukat Dayanışması / Lawyer solidarity
Campaign Against Criminalising Communities (CAMPACC)
Center for Research and Elaboration on Democracy/Group of International Legal Intervention (CRED/GIGI)
Civic Space Studies Association (Sivil Alan Araştırma Derneği - Türkiye)
Community Peacemakers Teams (CPT) (Greece)
Confederation of European Alevi Unions (Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu)
Confederation of Lawyers of Asia & Pacific (COLAP)
Confederation of Public Employees' Trade Unions (Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu - KESK) (Turkey)
de:|border | migration justice collective (Netherlands)
Democratic Alevi Associations (Demokratik Alevi Dernekleri - DAD) (Turkey)
Democratic Lawyers Association of Bangladesh (DLAB)
Demokrasi İçin Hukukçular / Lawyers for democracy
Demokratische Jurist*innen Schweiz
Diotima - Centre for Gender Rights & Equality (Greece)
Doug Nicholls, General Secretary, General Federation of Trade Unions
European Democratic Lawyers (AED)
European Lawyers for Democracy and Human Rights (ELDH)
Feminist Autonomous Centre for research (FAC)

AB - Türkiye Mutabakatı'nın 7. Yılına Dair Ortak Açıklama

Foundation for Society and Legal Studies (Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı - TOHAV) (Turkey)
Giuristi Democratici (Italy)
Göç Araştırmaları Derneği (Association for Migration Research - Turkey)
Haldane Society of Socialist Lawyers
Hubyar Sultan Alevi Cultural Association (Hubyar Sultan Alevi Kültür Derneği) (Turkey)
I Have Rights, Samos (Greece)
International Association of Democratic Lawyers (IADL)
International Federation for Human Rights (FIDH)
Iran of the World
Iuventa-Crew
İnsan Hakları Derneği - İHD (Human Rights Association) (Turkey)
Kadın Zamanı Derneği (Women's Time Association / Turkey)
Kadınlar Birlikte Güçlü Platformu - KBG (Women Are Stronger Together Platform - Istanbul) (Turkey)
Kartal hukukçular derneği
La Garriga Societat Civil (Catalunya)
Lawyers Association for Freedom (Özgürlük İçin Hukukçular Derneği - ÖHD) (Turkey)
Legal Center Lesvos (Greece)
Lesvos LGBTQI+ Refugee Collective
MAYA Eğitim Kültür Araştırma Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Maya Association for Education, Culture, Research, Solidarity and Cooperation)
Media and Law Studies (Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği) (Turkey)
Medya ve Göç Derneği (The Media and Migration Association (MMA) - Turkey)
Migrant Solidarity Network / Ankara (GDA / Ankara)
Mültecilerle Dayanışma Derneği (Association for Solidarity with Refugees) (Turkey)
National Union of People's Lawyers of the Philippines (NULP)
Observatori DESC, Càtedra UNESCO de desenvolupament humà sostenible (Universitat de Girona)(Catalunya)
ÖDAV / Libertarian democrat lawyers
Pembe Hayat LGBTQI+ Dayanışma Derneği (Pink Life LGBTQI+ Solidarity Association-Turkey)
People's Bridges (Halkların Köprüsü) (Turkey)
Pir Sultan Abdal Cultural Association (Pir Sultan Abdal Kültür Derneği) (Turkey)
Progressive Lawyers Association (Çağdaş Hukukçular Derneği - ÇHD) (Turkey)
Progressive Lawyers Group (Çağdaş Avukatlar Grubu) (Turkey)
Refugee Legal Support Athens
Refugees in Libya (refugeesinlibya.org)

AB - Türkiye Mutabakatı'nın 7. Yılına Dair Ortak Açıklama

Republikanischer Anwältinnen- und Anwälteverein e. V (RAV)
Research Institute on Turkey (RIT)
Schweizerischer Friedensrat, Zürich
Sınırsız Kadın Dayanışması (Woman's Solidarity Without Borders - Istanbul)
Sol Hukuk (Turkey)
Solidarité sans frontières
Sosyal Hukuk
Syndicat des avocats de France (SAF)
Tadamun Antimili (Colombia)
The Catalan association ACDDH
the Socialist Lawyers Association of Ireland
Toplumsal Hukuk (Turkey)
Transnational Migrants Coordination
Turkey Human Rights Litigation Support Project (TLSP)
Vereinigung demokratischer Juristinnen und Juristen
We Want to Live Together Initiative (Birlikte Yaşamak İstiyoruz İnsiyatifi)
(Turkey)
Yoga and Sports with Refugees